

NOTA VERTROUWELIJKHEID

Tijdens zowel het fractievoorzitters- als het commissievoorzittersoverleg is afgelopen maand gesproken over de hoeveelheid vergaderingen die in beslotenheid plaatsvindt de laatste tijd. Uiteraard is vertrouwelijkheid soms noodzakelijk, en waardeert de raad de extra informatie die op deze manier kan worden verkregen. Deze memo is bedoeld als richtlijn in de omgang met vertrouwelijkheid.

Hierbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Een debat in vertrouwelijkheid is in principe onwenselijk, het maakt het bedrijven van politiek onmogelijk.
- Informatie in vertrouwelijkheid is soms noodzakelijk (bijvoorbeeld wanneer het gaat over grondposities, financiën, personen en dergelijke), maar het liefst ontvangt de raad zoveel mogelijk informatie openbaar.
- Het algemene standpunt is dus openbaar, *tenzij*...
- Het college dient altijd gemotiveerd aan te geven waarom een vergadering besloten zou moeten worden verklaard, het oordeel is aan de commissie.

Als richtlijn voor de commissie en als richtlijn voor het college dient deze nota beschouwd te worden als een geheugensteun bij het bepalen of een discussie vertrouwelijk gevoerd kan worden. Hierbij zal onderscheid gemaakt worden naar een drietal situaties, te weten informatie die onder embargo wordt verstrekt en daadwerkelijk vertrouwelijke informatie van respectievelijk schriftelijke of mondelinge aard. Het gaat hier immers om wezenlijk verschillende zaken.

Informatie onder embargo

Het is onwenselijk dat het college tijdens een commissievergadering de raad vertrouwelijk informeert over plannen of ontwikkelingen *direct voorafgaand aan* een presentatie of persconferentie. De facto verstrekt het college de raad op deze momenten onder embargo informatie, opdat de raad in ieder geval op de hoogte is wanneer de pers wordt ingelicht. Dit is in principe een goed streven. Het stelt raadsleden in staat om bij de presentatie zelf vragen van de pers te beantwoorden. Te vaak staat het echter een goed debat in de commissie in de weg. De commissie wordt vertrouwelijk geïnformeerd, maar kan pas een maand later in debat terwijl het item dan soms niet meer politiek speelt. Soms dient ook direct in de raad gediscussieerd te worden, zonder dat een fatsoenlijke behandeling in een openbare commissievergadering plaats heeft gevonden. Beide situaties zijn onwenselijk, en bovendien een uitvloeisel van agendabeheer van het college dat beter afgestemd kan worden op de raadsagenda.

Met betrekking tot informatie onder embargo de volgende aanbevelingen:

Voor het college:

- Persconferenties dienen dus *voor* en niet na de relevante commissie plaats te vinden om te voorkomen dat het debat pas een maand later of direct in de raad volgt. De raadsagenda is hierbij leidend, niet de agenda van het college.
- Informatie onder embargo voorafgaand aan een presentatie is gewenst. De informatie kan het liefst schriftelijk voorafgaand aan zowel de persconferentie als aan de relevante commissie worden aangeboden aan de raad. Het beschikbaar stellen van de begroting onder embargo is een goed voorbeeld.
- Bij het aanbieden van stukken onder embargo dient wel rekening gehouden te worden met de verzendingstermijnen voor de raad. Het is dus zaak de persconferentie en de aanlevering van de stukken onder embargo goed te plannen.

- Het college kan de informatie kort voor de persconferentie verspreiden, maar *ten minste* de avond van tevoren (en alleen bij *zeer* gevoelige informatie). Het liefst moeten fracties op maandagavond de informatie kunnen bespreken die het college die week presenteert.
- Uiteraard hoeven raadsleden niet alles dat tijdens een persconferentie wordt gepresenteerd van tevoren te ontvangen. De huidige selectiesystematiek werkt uitstekend. Het is nadrukkelijk niet het doel om extra bureaucratie te scheppen.
- Het college dient duidelijk aan te geven wat de termijn van het embargo is.

Voor de raad:

- Wanneer informatie onder embargo toch mondeling tijdens een commissievergadering wordt gegeven (alleen in het uiterste geval, omdat dit simpelweg niet anders kan) moet de raad veel scherper zijn op het direct agenderen voor de volgende commissievergadering. Dit is aan fracties zelf.
- Fracties dienen tijdens een besloten presentatie geen politieke discussie te voeren. Technische vragen stellen kan, maar discussie is later politiek niet bruikbaar want niet openbaar. Het debat en het informeren moeten strikt gescheiden worden.

Vertrouwelijke nota's

Daadwerkelijk vertrouwelijke informatie (over bijvoorbeeld financiën of grondposities) kan alleen vertrouwelijk worden gepresenteerd. Zowel fractie- als commissievoorzitters trekken dit niet in twijfel. Er moet echter worden voorkomen dat een debat over een nota vertrouwelijk wordt gevoerd terwijl slechts een klein deel van het document vertrouwelijk is. Het algemene uitgangspunt is dat *alles* in de openbaarheid wordt besproken, tenzij het om bovengenoemde redenen niet anders kan. In dergelijke gevallen dient het college gemotiveerd aan te geven waarom een vertrouwelijke behandeling noodzakelijk is. Commissievoorzitters moeten vervolgens kunnen verantwoorden richting de commissie waarom vertrouwelijke behandeling ook in hun ogen noodzakelijk is. Bovendien kan vertrouwelijkheid alleen gelden indien behandeling in de openbaarheid niet al in een ander gremium (bijvoorbeeld de Provincie) heeft plaatsgevonden.

Met betrekking tot vertrouwelijke nota's de volgende aanbevelingen:

Voor het college:

- Bij beslotenheid dient het college *vooraf* te kunnen motiveren waarom vertrouwelijkheid noodzakelijk is.
- Bij vertrouwelijkheid van slechts een beperkt onderdeel van een nota (bijvoorbeeld financiële informatie) dient het college te proberen deze informatie gescheiden aan te bieden, waardoor het gros van de nota openbaar behandeld kan worden. Dit kan door in het stuk zelf aan te geven welke informatie vertrouwelijk is, of door deze los mee te zenden. Fracties zijn prima in staat om deze informatie vervolgens buiten het openbare debat te houden.
- Voor de vertrouwelijkheidstermijn van nota's gelden de wettelijke bepalingen zoals verwoord in artikel 25 van de Gemeentewet. Vertrouwelijkheid vervalt na de eerstvolgende raadsvergadering tenzij deze wordt bekrachtigd door de raad.

Voor de raad:

- De commissievoorzitter dient aan zijn commissie te kunnen verantwoorden waarom een stuk vertrouwelijk staat geagendeerd. Dit vereist inzicht in het stuk en de motivatie van het college voorafgaand aan de agendering (de 17-dagen termijn is hier van groot belang).
- Fracties moeten scherper zijn op vertrouwelijke informatie, en zelf beoordelen of een debat over een onderwerp dat (deels) vertrouwelijk is later opnieuw gevoerd dient te worden in de raad/commissie doordat de vertrouwelijke informatie het afwegingskader doorslaggevend beïnvloedt.
- De raad kan het college ook verzoeken om (bij een geheel vertrouwelijke nota) een openbaar stuk aan te leveren ter bespreking in de raad. Dit zal in de praktijk vrijwel nooit voorkomen, maar het is van belang dat fracties zich dit realiseren. .

Vertrouwelijke mededelingen

Voor vertrouwelijke mededelingen geldt een ander stramien dan voor vertrouwelijke nota's. Veel vertrouwelijke mededelingen tijdens commissies hebben een informerend karakter over lopende zaken, en worden door raadsleden zeer gewaardeerd. Aan deze systematiek willen we dan ook niet tornen. Wel is het zaak de procedure zoveel mogelijk te uniformeren. De noodzaak voor uniformering wordt ook ingegeven door een ander lastig punt. Het is voor raadsleden vaak lastig balanceren tussen enerzijds vertrouwelijk welkome informatie ontvangen, en anderzijds teveel op de stoel van de bestuur te gaan zitten. Vertrouwelijke mededelingen moeten geen middel worden voor het college om op apolitieke wijze de temperatuur van het water te meten voordat met een voorstel wordt gekomen. Om dit te bereiken is het ook bij vertrouwelijke mededelingen zaak dat het college van tevoren in ieder geval gemotiveerd dient aan te geven bij de commissievoorzitter waarom deze vertrouwelijk moeten worden gedaan. De commissievoorzitter kan dan besluiten of dit wel of niet in deze vorm zal worden behandeld. Uiteindelijk besluit de commissie uiteraard over zijn eigen vergaderorde.

Met betrekking tot vertrouwelijke mededelingen de volgende aanbevelingen:

Voor het college:

- Bij vertrouwelijke mededelingen dient het college *vooraf* te motiveren waarom beslotenheid noodzakelijk is.
- Uiteraard is het zo dat er ruimte moet zijn voor de mogelijkheid dat het college na afloop van zijn vergadering op dinsdagmiddag besluit om de commissie de dag erna vertrouwelijk zaken mede te delen. Hiertoe moet in goede harmonie ruimte worden geboden door de voorzitter.

Voor de raad:

- De commissievoorzitter besluit of een mededeling vertrouwelijk moet worden gedaan. Indien dit wordt besloten kunnen raadsleden bij hem of haar informeren naar de aard van de mededeling.
- Uiteindelijk besluit de commissie zelf (bij meerderheid) of een vertrouwelijke behandeling noodzakelijk is.
- Evenals bij vertrouwelijke nota's geldt voor vertrouwelijke mededelingen (in sterkere mate zelfs) dat de raad kan verzoeken om een openbaar stuk. Dit om in de openbaarheid een debat te kunnen voeren en dus politiek te bedrijven met betrekking tot een onderwerp.